

Stemmen in de schaduw

Stemmen in de schaduw

Ingrid Levens

Schrijver: Ingrid Levens
Coverontwerp: Ingrid Levens
ISBN:
Ingrid Levens

Over mijn lijk

Ter herinnering aan:

Miet van Bommel

*Lage Mierde, 26-01-1908

+Bladel, 12-02-1992

Voorzichtig zet hij een stap in de donkere kamer, zijn handen tastend voor zich uitgestoken. Er hangt een bedompte slaaplucht en even houdt hij zijn adem in. Hij houdt niet van nare geurtjes en een ogenblik is hij bang dat hij zal gaan kokhalzen. Met zijn rechterhand tast hij de bovenkant van een nachtkastje af, waarbij hij iets aanstoot wat met een zachte plof op de grond valt. Naast zich hoort hij beweging, een vleug Boldoot dringt in zijn neusgaten. Er zit iemand rechtop in het bed, iemand in een wit nachtgewaad. Een blauw dooraderde hand reikt naar de schakelaar van het schemerlampje. In een reflex slaat hij de lamp tegen de grond en bijna op hetzelfde moment legt hij een hand over de mond van de oude vrouw. Bij het flauwe licht van een straatlantaarn dat over het bed valt, ziet hij haar wijd opengesperde ogen. Ze slaat wild met haar armen om zich heen en maakt een murmelend geluid. Hij is verrast door haar kracht en laat zich met heel zijn gewicht op haar vallen. Hij heeft allebei zijn handen nodig om haar op het bed te pinnen. De oude vrouw spert haar mond open en schreeuwt, een schreeuw die wordt overstemd door het geluid van een stel dronken jongelui op straat. De man voelt haar warmte onder zich, warmte die iets in hem losmaakt, iets waar hij al heel lang niet meer aan heeft gedacht. Zweet kriebelt op zijn rug en onder zijn oksels, zijn opwinding groeit. De vrouw verstijft onder zijn bewegingen, te geschokt om nogmaals te schreeuwen. Haar ogen vinden het beeldje van de Heilige Gerardus op de commode, maar ze weet dat hij haar niet zal helpen. Gerardus heeft nog nooit iets voor haar gedaan. De bewegingen worden heftiger, de man slaakt een zachte kreet en rolt opzij. Er loopt iets klevig langs haar dij en met haar nachtjapon probeert ze het weg te vegen. Dan grijpt ze naar het koord van de alarmbel naast haar bed. Hij rukt het uit haar handen en zet een knie op haar zwoegende borst. Ze heeft niet langer de kracht om zich te verzetten. Het koord wordt om haar hals gewikkeld en beetje bij beetje voelt ze het leven uit zich wegvloeien. Het laatste wat zij ziet, zijn de houten ogen van de Heilige Gerardus.

Het is nog geen acht uur als Wendy Vissers haar fiets slordig tegen de gevel van café van Bommel in Bladel parkeert. Ze huivert in de gure februariwind en trekt de rits van haar jas wat verder omhoog. In dit vroege uur ligt de Sniederslaan nog verlaten, maar over iets meer dan een uur zal er volop bedrijvigheid zijn in deze winkelstraat. Om precies negen uur zullen de winkels opengaan en kun je de eerste huisvrouwen met hun stevige boodschappentassen op pad zien gaan. Iets eerder zal de stilte in het dorp al verstoord worden door het geluid van joelende kinderen die onderweg zijn naar school. Wendy laat haar blik even over de donkere gevel van het café gaan en loopt dan doelbewust naar de zijdeur. Ze is al eerder bij mevrouw van Bommel geweest om thuiszorg te verlenen en ze weet de weg. Ze is ervan op de hoogte dat je het kleine raampje in de voordeur kunt openduwen om van daaruit aan de binnenkant de sleutel om te draaien. Sinds Miet van Bommel invalide is en niet zelf kan openmaken, is deze oplossing in het leven geroepen. Er lopen de hele dag buurtbewoners in en uit om kleine klusjes of boodschappen te doen. Wendy steekt haar hand uit, maar stokt direct in haar beweging. Een beetje bevreemd kijkt ze naar het gapende gat en dan naar de glasscherven aan haar voeten. Een koude rilling kruipt langs haar ruggengraat en een beetje aarzelend doet ze de klink naar beneden. De deur zit niet op slot en zwaait krakend open. De bedompte geur van sigarettenrook en verschaald bier komt haar tegemoet en een ogenblik hapt zij naar adem. Het café is al jaren niet meer als zodanig in gebruik, maar de stank lijkt in het oubollige meubilair en de pluchen tafelkleedjes te zijn getrokken. Wendy blijft even staan en aarzelt. Normaal gesproken maakt ze licht om haar weg beter te kunnen vinden, maar vanmorgen is er iets dreigends in de atmosfeer en ze blijft doodstil staan.

“Mevrouw van Bommel?”

Wendy's stem trilt in de doodse stilte en haar hart bonkt plotseling in haar keel. Voetje voor voetje loopt ze naar de slaapkamerdeur achterin het café. Die staat open, iets wat nog nooit is gebeurd sinds zij deze cliënt in zorg heeft.

“Mevrouw van Bommel?”

Er komt geen antwoord en ietwat gealarmeerd knipt Wendy nu toch maar het licht aan. Mevrouw van Bommel ligt op haar rug in bed, een verkreukeld laken tot halverwege haar borst over zich heen.

De geruite, wollen dekens zijn half op de grond gegleden. De ogen van de bejaarde vrouw staan wijdopen en staren levenloos naar het beeldje van de Heilige Gerardus dat al sinds jaar en dag op haar commode staat. Wendy Vissers slaat een hand voor haar mond en slaakt een onderdrukte kreet. Iets in haar zegt dat mevrouw van Bommel geen natuurlijke dood is gestorven en ze onderdrukt de neiging om te gaan gillen. De glasscherven bij de ingang, de open slaapkamerdeur en het wanordelijke bed, vertellen haar dat er iets heel erg mis is. Wendy blijft nog een ogenblik op de drempel staan, dan draait zij zich om naar de ouderwetse, bakelieten telefoon die achter de bar hangt. Met trillende vingers draait zij het nummer van de Rijkspolitie in Eindhoven.

Boumans, commandant van de politiepost in Bladel, gaapt en strekt zijn pijnlijke rug. De nacht is lang en saai geweest en hij verlangt naar het einde van zijn dienst. Behalve een stel dronken jongeren, die tegen het ochtendgloren lallend over de Sniederslaan zwalkten, heeft niets zijn lange zit verstoord. Er gebeurt sowieso nooit iets spannends in dit slaperige dorp. Soms moet er worden opgetreden tegen een kroegbaas die zich niet aan de sluitingstijd houdt en zo af en toe wordt er een stroper bekeurd, maar dat is het dan ook wel. De commandant geeuwt opnieuw en zuchtend haalt hij zijn benen van het bureau. Juist als hij besluit nog maar een beker koffie te gaan halen, begint de telefoon te rinkelen, dwingender dan anders lijkt het wel.

“Boumans.”

“Caspers hier, recherche Eindhoven! Persoon onder verdachte omstandigheden aangetroffen op de Sniederslaan. Kun jij er vast iemand een kijkje laten nemen?”

“Wat is er precies aan de hand?” vraagt Boumans.

Met een blik op de klok haalt hij zijn notatieblok naar zich toe, een beetje teleurgesteld omdat hij tien minuten voor het einde van zijn piketdienst wordt gestoord.

“Raam geforceerd, buitendeur niet in het slot, vermoedelijk overleden persoon aangetroffen in bed.”

Boumans schokt overeind. Een overleden persoon in combinatie met een geforceerd raam, belooft niet veel goeds.

“Waar?” vraagt hij bars. “En wie heeft het gemeld?”

“Café van Bommel. Een medewerkster van de thuiszorg trof de eigenaresse schijnbaar levenloos aan.”

“Ik stuur een paar mannetjes,” roept Boumans, terwijl hij overeind komt uit zijn stoel.

“Er is een TR-team onderweg,” klinkt het aan de andere kant van de lijn. “Ik kom zelf ook daarheen.”

Boumans blijft enkele ogenblikken als versteend naast zijn bureau staan. In heel zijn lange loopbaan bij de politie in dit stoffige dorp, heeft hij nog nooit met de Technische Recherche te maken gehad. Een bekeuring uitdelen voor fietsen zonder licht en het aanspreken van jongeren op hun soms wat baldadige gedrag, is zo’n beetje waarmee hij zijn dagen doorbrengt. Soms betrapt een van zijn mannen een stroper en daar heeft hij een verdomde hoop papierwerk aan, maar spannend is het niet. Het hart van Boumans bonkt in zijn keel als hij het telefoontoestel naar zich toehaalt en met bevende handen een nummer intoetst. Hij noemt niet eens zijn naam als er aan de andere kant wordt opgenomen.

“Jaspers! Als de sodemieter naar het bureau komen. En trommel van Beek uit zijn bed.”

Jaspers en van Beek, beiden woonachtig in Bladel en nog niet zo lang klaar met de politieacademie, staan stijf rechtop aan weerszijden van het wanordelijke bed. Ze houden hun handen op hun rug en staren halstarrig naar de tegenoverliggende muur. Boumans, hun commandant, heeft zich aan het hoofdeinde opgesteld. Hij wipt op de ballen van zijn voeten en schraapt bij tijd en wijle zenuwachtig zijn keel. Een paar maal laat hij zijn blik op de roerloze vrouw in het bed rusten, om die dan weer ongerust op een ander punt in de kamer te richten. Je hoeft geen hogere wiskunde gestudeerd te hebben om te zien dat de bejaarde dame overduidelijk dood is, maar de hersenen van Boumans willen dit nog niet bevatten. Hij weet niet wat er nu van hem verwacht wordt en hij draait zich dan ook opgelucht om als hij achter zich de cafédeur hoort opengaan. Een grote, corpulente man van middelbare leeftijd komt met uitgestoken hand op hem af, maar blijft op de drempel van de slaapkamerdeur staan. Zijn grijze haren pieken alle kanten op.

“Caspers,” stelt hij zich voor. “Rijkspolitie Eindhoven, ik heb u even geleden aan de telefoon gehad.”

“Boumans. Wat een toestand, hè?”

“Dat kun je wel zeggen,” zegt de rechercheur. “Ooit van een plaats delict gehoord?”

Boumans begrijpt de vraag niet en kijkt onzeker naar zijn mannen die nog steeds naast het bed staan.

“Een plaats delict,” zegt Caspers afgemeten. “Dat is zo’n beetje het gebied waar uw mannen nu staan en nog wat meters daar omheen.”

“Oh, bedoelt u dat,” roept Boumans opgelucht. “Ik verzeker u dat mijn mannen niets hebben aangeraakt. U kunt gerust zijn.”

De beide politieagenten aan het bed knikken en gaan trots nog iets rechterop staan.

“Overschoenen,” bijt de rechercheur uit Eindhoven de commandant toe. “Jullie staan hier sporen te verzieken. Mijn god, het is inderdaad nogal een toestand hier.”

Boumans kleurt tot achter zijn oren en doet haastig een stapje terug uit de slaapkamer. Ongelukkig kijkt hij naar het vale tapijt, waar duidelijk de afdrucken van zijn dienstschoenen te zien zijn.

“Naar buiten met jullie,” blaft Caspers. “Een mannetje voor de deur, linten spannen en de huisarts waarschuwen.”

Met een beleefde glimlach neemt de huisarts de blauwe papieren sloffen aan en trekt die over zijn dure schoenen. Kwiek loopt hij vervolgens de slaapkamer in, waar hij zijn tas op het voeteneinde van het bed zet. Caspers trekt een zuur gezicht.

“Kunt u zo weinig mogelijk aanraken, dokter?”

“Ik doe mijn best,” zegt de arts.

Hij haalt een stethoscoop uit zijn tas en wil het laken dat over de borst van de dode vrouw ligt, wegtrekken. De rechercheur steekt geschokt zijn hand uit.

“Zo weinig mogelijk aanraken,” herhaalt hij.

Wrevelig kijkt de huisarts hem aan. Hij is weggeroepen uit een druk spreekuur en heeft bovendien nog geen ontbijt gehad.

“Ik zal toch via haar borst de dood moeten vaststellen,” zegt hij kort.

“Kan dat niet anders, dokter?”

“Formeel niet,” zucht de huisarts. “Maar goed, dood is dood.”

Hij haalt een lampje uit zijn tas en schijnt daarmee in de ogen van het slachtoffer. Vervolgens zet hij de stethoscoop tegen de halsslagader van de bejaarde vrouw.

“Dood,” concludeert hij na enige tijd. “Tussen twee en drie uur vanmorgen, schat ik zo.”

“Laten we even in het café gaan zitten,” wenkt Caspers de arts en de commandant met zich mee.

“Ik ga weer door,” weert de arts af. “Mijn wachtkamer zit zoals gewoonlijk vol patiënten.”

“Maar u moet wel even een rapport opmaken, dokter.”

“Later vandaag! Goedemorgen, heren!”

Als de geneesheer de deur opent en weer achter zich sluit, komt er een koude windvlaag binnen. Caspers huivert en kijkt om zich heen.

Achter de bar staat een ouderwets koffiezetapparaat, maar hij heeft geen idee hoe dat ding werkt. Even kijkt hij hoopvol naar Boumans die verontschuldiging zijn schouders ophaalt.

“Om elf uur gaat aan de overkant café De Toren open,” zegt hij.

“De koffie schijnt er goed te zijn.”

Caspers trekt een stoel naar zich toe en legt zijn aantekenblok voor zich op het tafeltje.

“Eens kijken, wat hebben we tot nu toe?”

“Een geforceerd raam en een dode vrouw,” zegt Boumans gediensstig.

“En een hoop verpeste sporen,” vult Caspers stuurs aan. “Waar is die dame van de thuiszorg?”

Boumans begint een beetje ongemakkelijk op zijn stoel te draaien en voelt dat hij een kleur krijgt.

“Verdergegaan met haar werk. Ze had nog een hoop cliënten op haar lijst die zorg nodig hebben.”

“Verklaring afgenomen?”

“Nee,” zegt Bouwmans schutterig. “Ze komt later naar het bureau.”

“Wat is hier aan de hand?”

Een jonge vrouw met verwarde, loshangende haren staat in het midden van het café en kijkt de beide mannen verbaasd aan. Ze draagt een gebloemde nachtjapon en is op blote voeten.

“Wie bent u en waar komt u zo ineens vandaan?” vraagt Caspers.

“Truus,” zegt de jonge vrouw. “Truus van Beers. “Ik huur hierboven twee kamers.”

“Woont u daar alleen?”

“Nee, met Jan, dat is mijn man. Waar gaat dit over?”

“Waar is uw man?” negeert Caspers haar vraag.

“Naar zijn werk. Kunt u mij nu...”

“Hoe laat is uw man naar zijn werk gegaan?”

“Om zes uur. Dat doet hij elke ochtend.”

“En door welke deur gaat uw man naar buiten?”

“Gewoon door de deur van het café,” wijst Truus. “Er is geen andere.

Nou ja, er is een achterdeur die op het binnenplaatsje uitkomt, maar die kun je niet achter je in het slot trekken. Daarom gebruikt mijn man altijd de deur van het café. En mag ik nu..."

"Ik wil dat u uw man naar huis belt," zegt Caspers kort. "En gaat u zich ook even aankleden."

Truus van Beers trekt haar tengere schouders naar achteren en perst haar lippen op elkaar.

"Ik wil weten wat er aan de hand is," zegt ze vastbesloten. "Waar is mevrouw van Bommel?"

De commandant van de politiepost in Bladel, die tot nu toe heeft gezwegen, schraapt wat ongemakkelijk zijn keel en schuift een stoel naar achteren.

"Komt u hier maar even zitten," zegt hij zorgzaam.

"Mevrouw van Bommel is dood!" zegt Caspers plompverloren.

Truus spert haar ogen wagenwijd open. Haar handen klauwen in de stof van haar nachtjapon en vertwijfeld schudt ze haar haar hoofd.

"Nee," brengt ze geschokt uit. "Nee, dat kan niet!"

In de Sniederslaan verspreidt zich al snel het gerucht dat er bij café van Bommel iets gaande is. Sjefke van Avendonk, die door zijn vrouw op pad is gestuurd om brood te kopen, weet voor waar te vertellen dat er rood-witte linten zijn gespannen en dat er een agent in de deuropening staat. Daar willen de dorpingen meer van weten en al snel vormt zich een groepje bij de winkel in stoffen en meubelen, recht tegenover het café. De eigenaresse staat ondanks de bittere kou zonder jas buiten. Er bungelt een geel meetlint rond haar hals.

"Vast een inbraak," oppert iemand, maar Sjefke schudt zijn hoofd.

"Bij boer Fiers op de Zwartakkers was pas nog een insluiper. Toen was er niet zo'n hoop heisa als hier."

"Wat denk jij dan dat er gaande is, Sjefke?"

De oude man schuift met zijn tong een pluk pruimtabak naar de andere kant van zijn mond en neemt het tafereel aan de overkant nogmaals in zich op. Twee heren in burger komen uit het café en werpen een onderzoekende blik op het groepje mensen aan de overkant. Een van hen haalt een notitieblok tevoorschijn en terwijl hij iets noteert, overlegt hij met de agent aan de deur. Sjefke zet een stap naar voren, in de hoop dat hij iets kan opvangen van het gesprek. Hij huivert in de gure februariwind en trekt de kraag van zijn winterjas wat omhoog.

“Dat weet ik nog niet,” zegt hij nadenkend. “Maar dat het niet pluis is, weet ik zeker.”

“Gewoon een inbraak,” herhaalt de man. “Daar zit vast wel geld.”

“Dan is het in elk geval niet iemand van ons,” zegt Sjefke bedachtzaam.

“Hoe weet jij dat zo zeker, van Avendonk?”

De vrouw van de fietsenwinkel zet haar handen in haar zij en monstert het gerimpelde gezicht van het bejaarde mannetje.

“Het hele dorp weet dat je het raampje boven de voordeur kunt openduwen om de deur van het slot te halen,” zegt hij gewichtig.

“Iemand van ons hoeft geen ruitje in te tikken.”

Triomfantelijk wijst hij op de glasscherven bij de ingang van het café en op slag valt er een stilte onder het groepje mensen. Sjefke kauwt genoeglijk op zijn pruimtabak en kijkt trots rond.

“Maar,” zegt de vrouw van de bakker ineens, “dat kan ook best zijn gedaan om de politie op een dwaalspoor te brengen. Inbrekers zijn slim hoor!”

De kaken van Sjefke vallen stil, ontgoocheling tekent zich af op zijn gezicht. Dan spuugt hij zijn pruimtabak met een grote boog op de stoep. Hautain draait hij zich om.

“Jij praat naar je verstand hebt,” snauwt hij de vrouw toe.

Er stopt een ambulance voor het café. Twee mannen in een groen uniform stappen uit en lopen naar de achterkant van de ziekenwagen. Ze openen de deuren en trekken een brancard op wieltjes naar zich toe. Als ze onder de afzetting willen doorkruipen, houdt een norse Caspers ze tegen.

“Dat zou eens tijd worden,” snauwt hij tegen de broeders. “Jullie kunnen trouwens weer gaan.”

“Maar wij hebben een melding gehad,” zegt de grootste van de twee ambulancemedewerkers.

“Ruim een uur geleden, ja! Mijn god, gaat dat altijd zo op het platteland?”

“Het spijt me,” zegt de broeder gepikeerd. “We kregen onderweg een spoedje en er was...”

“Wegwezen,” brult Caspers. “Jullie kunnen hier niets meer doen.”

“Weet u dat zeker?”

“Ja,” zucht Caspers. “De huisarts heeft de dood vastgesteld. Bovendien moet er eerst sporenonderzoek plaatsvinden voordat het lichaam verplaatst mag worden.”

Hij draait zich om naar de commandant van de politiepost in Bladel, die snel een geeuw onderdrukt.

“Waar blijft die Technische Recherche, Boumans?”

“Hoe moet ik dat weten? Dat team valt onder uw verantwoording, dacht ik zo. Als u mij niet meer nodig heeft, ga ik maar eens op huis aan. Daar kan ik ook voor loopjongen spelen.”

“Geen sprake van, Boumans. Er is nog veel te doen.”

“Ik heb nachtdienst gehad,” wijst Boumans de rechercheur terecht.

“Je blijft hier tot de TR er is. En trommel intussen wat mannetjes op voor een buurtonderzoek.”

Op dat moment stopt er een busje aan de stoeprand. Een aantal mannen, gekleed in witte pakken met een capuchon, springen op het trottoir. Een van hen draagt een grote, metalen koffer.

“Het feest kan beginnen,” mompelt Boumans.

In het café deeft Truus van Beers met een zakdoekje haar betraande ogen. Ze heeft zich inmiddels aangekleed en zit op het puntje van haar stoel. Met grote ogen kijkt ze naar de mannen van de TR, die haar zonder groeten passeren en de slaapkamer ingaan. Caspers blijft even bij haar tafeltje staan.

“Is die man van u er nog steeds niet?”

“Hij zit vandaag in de buitendienst,” snift Truus, “U denkt toch niet dat wij...dat hij...”

Ze begint opnieuw hartverscheurend te snikken en krimpt ineen.

“Ik denk voorlopig nog niets, mevrouw. Ik moet nu eenmaal iedereen verhoren die in de afgelopen dagen contact heeft gehad met het slachtoffer en daar horen u en uw man ook bij.”

“Maar wij hebben niets gehoord en wij zouden echt...”

Caspers keert haar de rug toe en posteert zich op de drempel van de slaapkamer. De mannen van de TR zijn begonnen met hun sporenonderzoek.

“Geen beginnen aan,” zegt een van hen. “Het wemelt hier van de vingerafdrukken, om van de schoenafdrukken nog maar te zwijgen.”

“Ik heb intussen begrepen dat Jan en alleman hier binnenloopt,” bromt Caspers. “Mevrouw was kennelijk invalide en kreeg veel hulp.”

“Dat gaat u een hoop werk opleveren,” grinnikt de jongste van het TR-team met leedvermaak in zijn stem.

Zijn blonde krullen piepen speels onder zijn witte capuchon uit, zijn blauwe ogen twinkelen.